

EDITORIAL

El Grup d'Estudis d'Esplugues seguint amb el compromís d'estar present a totes les activitats de caire cultural a les que estem convidats, aquest any tal, i com hem fet fins ara, hem assistit a la 10 NIT DELS PREMIS EL PONT D'ESPLUGUES.

La nostra participació no ha estat solament presencial, hem votat en el termini establert a les entitats que creiem mereixedores de tenir un reconeixement especial. Com a entitat cultural hem presentat les propostes de l'àmbit que més coneixem. Ens consta que altres entitats culturals han fet el mateix, donar el suport als que defensen, activen i promocionen la cultura i les tradicions a Esplugues.

De les nou categories que optaven a premi, el Grup d'Estudis d'Esplugues ha estat nominat a l'Activitat Associativa. El jurat va considerar que el reconeixement a aquesta categoria havia de ser pel Club Handbol Esplugues, per la seva llarga trajectòria esportiva.

La categoria d'Activitat Cultural no existeix en aquests premis. Sembla ser que les associacions culturals no destaquem com a entitats que ajudem a prestigiar la ciutat d'Esplugues dins i fora del municipi, requisit indispensable per ser reconegut com a aspirant al premi. No podem entendre ni acceptar, que al nostre municipi l'activitat cultural d'algunes entitats no rebí la consideració que es mereix. Ni una sola ha estat premiada.

Naturalment felicitem a tots els guanyadors, algun d'ells francament sorpresos de rebre el Premi Pont.

HISTÒRIA D'ESPLUGUES

Caves Marguery: quan a Esplugues es feia cava

Josep Alcalde, membre del Grup d'Estudis d'Esplugues, ens va fer una xerrada sobre les caves Marguery d'Esplugues el dijous 27 d'abril a l'Avenç Centre Cultural en presència de més de 60 persones. L'acte va començar amb la intervenció inicial de la nostra presidenta, Rosa Abós, i la presentació de Jordi Figueres, president de l'Avenç.

El Jordi Figueres, president de l'Avenç, va explicar que la conferència formava part d'un projecte més ampli que incloïa també una fira del cava i que no s'ha pogut portar a terme per una posició que va considerar absurda per part de l'ajuntament.

Cal destacar la presència de l'Emili Minga, que va viure al mas i té una important experiència vital en aquest espai. El seu pare, Ramon Minga, era el masover de can Brillas i va jugar un paper molt important en l'elaboració del cava. El cava es va produir a Esplugues des de l'any 1923 al 1968 i es van arribar a produir unes 60 mil ampolles anuals. La família Brillas tenen dos

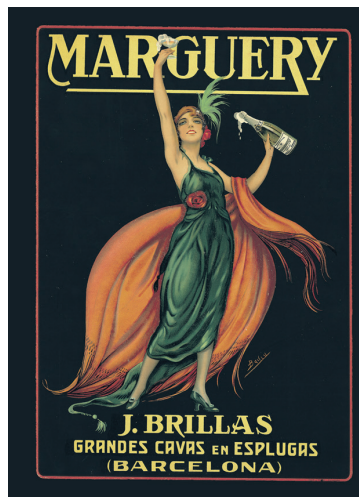
segles de dedicació a la producció de vins quan Josep Brillas i Socias es decideix a iniciar la fabricació del cava. En Josep va viatjar per Europa per tal de conèixer bé la producció del xampany, i passà temporades a Epernay i Reims, centres importants de producció en la regió de la Champagne, per tal de poder crear el seu propi cava.

El cava esplugués es produïa de manera artesanal i es va guanyar un prestigi important però davant la competència de les grans empreses de Sant Sadurní calia modernitzar la producció i això suposava una inversió molt important i una ampliació de les instal·lacions. Això era impossible a Esplugues perquè el creixement de la població d'Esplugues provoca que no hi hagi espais al voltant del mas per

guanyar nous espais per a la modernització de les caves.

A la pàgina web del Grup d'Estudis d'Esplugues hem parlat molt de les Caves Marguery. L'any 2004 Jaume Torres i Robert Brillas ens van fer una primera història de les caves en el cicle de les "Trobadetes amb la gent gran". L'any 2018 vam visitar les caves i a la pàgina web trobareu les fotos que mostren el seu estat lamentable. I el nostre company Josep Alcalde, que és la persona que ha estudiat més la història de les caves, va fer la primera conferència l'any 17, la segona l'any 18 i la darrera aquesta del 2023.

Una vegada més es demostra el valor de la nostra feina i de la nostra pàgina web per conèixer la nostra història.

Dimecres 3 de maig de 2023 vam assistir a les 18:30h a l'Espai Baronda, al 13è Fòrum de l'excel·lència: Treballs de Recerca de Batxillerat i Premi Ciutat d'Esplugues.

Aquest acte l'organitza l'Ajuntament d'Esplugues, amb la col·laboració del Centre de Recursos Pedagògics del Servei Educatiu del Baix Llobregat. El nivell dels treballs d'aquest any ha estat molt destacat. L'alumnat premiat ha fet una exposició molt emotiva i interessant per la claredat, el lèxic, el contingut, el domini de la tecnologia i totes les habilitats essencials per commoure l'auditori. El Premi Ciutat d'Esplugues, l'AUGGE i el GEE li ha con-

cedit al treball *El món dels castells i la física* de Júlia Ferré López de l'Institut La Mallola. Ella no va poder presentar-se perquè estava de viatge amb la família i va recollir el premi el seu tutor Juan García Hidalgo. Begoña Monzoncillo va pronunciar el següent text agraïnt la feina feta per Júlia en nom de l'AUGGE i el GEE. *"El treball de recerca: El món dels castells i la física és molt original per la fusió de l'àmbit de la física a una activitat molt arrelada a Esplugues.*

Júlia Ferré López ha realitzat una feina encomiable, fent un recull sistemàtic, ben estructurat i amb una mirada i tractament transversal acostant dos àmbits diferents; amb una exposició àgil, molt intel·ligible i, fins i tot, agradable.

Júlia aplica als cargolins d'Esplugues tot el que ella ha pogut recollir del que s'ha estudiat i analitzat científicament en d'altres Colles. És quan una persona coneix millor una realitat, i encara se l'estima més".

FELICITATS JÚLIA

EL MÓN DELS CASTELLS I LA FÍSICA

El jurat del premi Ciutat d'Esplugues format per Josep Lluís Barrasa i Mercedes Reu-Stolle, en representació de l'AUGGE, i Anna Maria Marco i Begoña Monzoncillo, en representació del GEE, van fer la següent valoració del treball guanyador presentat amb el pseudònim de **BLAU MARÍ** que després van saber que corresponia a Júlia Ferré López de l'Institut La Mallola.

El treball de recerca **El món dels castells i la física** és molt original per la fusió de l'àmbit de la física a una activitat molt arrelada a Esplugues.

L'autora, ha fet una feina encomiable aportant els coneixements actuals de la ciència, i més concretament, els coneixements de les ciències aplicades a les construccions humanes: la seva activitat lúdica i social.

Fa un recull sistemàtic ben estructurat i amb una mirada i tractament transversal acostant dos àmbits diferents. Les aportacions científiques relatives als elements estàtics i dinàmics que intervenen en l'aixecament exitós o fracassat d'un castell, sempre tenint i fent present la seva Colla Castellera d'Esplugues.

Aconsegueix una exposició àgil, molt intel·ligible i, fins i tot, agradable, de plantejaments teòrics feixucs i de no fàcil comprensió per a una persona llege, però que ella fa accessible el que vol explicar.

La colla Castellera d'Esplugues constitueix una part significativa de la cultura popular de la nostra vila. Anima considerablement qualsevol esdeveniment festiu. Constitueix una bona representació del poble quan actua en altres localitats.

L'autora aplica als Cargolins d'Esplugues tot el que ella ha pogut recollir del que s'ha estudiat i analitzat científicament en d'altres colles. És quan una persona coneix millor una realitat, i encara se l'estima més.

L'autora ens ha sorprès moltíssim i es detecta que ha estat molt acompanyada i dirigida al llarg de tot el seu treball. Felicitats per la feina que ha sabut guiar el seu tutor i el suport rebut per la Colla Castellera.

AGENDA D'ACTIVITATS DEL GEE, DE JUNY A DESEMBRE 2023

Dijous 1 de juny

Conferència: EL CRIT DE LA NATURA. El repte del segle XXI
Casal Robert Brillas a les 19:30h.

Dijous 22 de juny

Intervenció del Grup del Estudi d'Esplugues a la xerrada: **A l'entorn dels orígens de l'Avenç. Canvi i continuïtat.** Centre Cultural l'Avenç a les 19h.

Dijous 28 de setembre

Presentació de la pel·lícula: Sóc, estic, somric
Casal Robert Brillas a les 19:30h.

Dimecres 4 d'octubre

Conferència: Els orígens de Can Vidalet. Edifici Cadí a les 19:30h.

Dissabte 21 d'octubre

Sortida cultural. Lloc a determinar

Dijous 2 de novembre

Conferència: 75 anys de la Biblioteca a Esplugues
Casal Robert Brillas a les 19:30h.

Dissabte 18 de novembre

Sortida matinal. Lloc a determinar

Dijous 14 de desembre

Conferència: La quinta del Biberó a Esplugues
Casal Robert Brillas a les 19:30h.

ELS DOS PABLO (Picasso i Neruda) i EL NOSTRE PAU (Casals)

L'Any 2023 és el 50è aniversari de la mort de tres artistes del segle XX. Aquests tres creadors, Pablo Picasso (pintor), Pablo Neruda (poeta) i Pau Casals (músic) ens van deixar l'any 1973.

Tots tres estan considerats genis en el seu vessant professional. A més a més de coincidir en el nom, han adquirit un reconeixement social ambiciós i suprem. Els tres van donar a conèixer el seu compromís polític amb la seva paraula i les seves obres.

La guerra civil espanyola els va sorprendre i canviar les seves vides. Pablo Picasso i Pau Casals van acabar exiliats. Pablo Picasso es queda definitivament a París. Pau Casals, persona metòdica i estricta, primer passarà per París i després, per l'ocupació nazi, va establir-se a Prada de Conflent. Pablo Neruda va haver d'abandonar el seu lloc com a cònsol a Barcelona i Madrid. En aquells anys tan convulsos, cadascun d'ells va manifestar el seu compromís cívic i social. Pablo Picasso i Pablo Neruda treballant en el Partit Comunista i Pau Casals va iniciar l'ajuda als refugiats mitjançant la celebració de concerts. Tots tres creadors mostraven una obligació i lluita amb la PAU.

És l'any 1937 Pablo Picasso va gravar a l'aiguafort, en dues planxes de coure, *SONI MENTIDA DE FRANCO*. És un conjunt de divuit imatges, en les quals denuncia el cop d'estat feixista i apuntava els crims de la guerra, on caracteritzava a Franco com una figura canalla i còmica. Aquest treball va ser publicat com a benefici de la república.

Fins i tot va crear un quadre, a petició del Govern de la Segona República Espanyola, per a ser exposat en el pavelló espanyol al llarg de l'Exposició Internacional de 1937 en París. Sens dubte, és l'obra més famosa de Picasso, *GUERNICA*. Amb aquesta pintura l'artista fa una representació molt fidel de l'època, afegint uns sentiments, patits al llarg del bombardeig aeri a la ciutat basca de Guernica a l'abril de 1937: el dol i el dramatisme.

Pablo Neruda, coincideix a París el gener de 1937 amb Pablo Picasso, en un acte d'homenatge al seu amic Federico García Lorca, assassinat uns mesos abans a

Granada. És a partir d'aquest moment que Neruda es compromet amb el moviment de la Segona República, primer a Espanya i més tard a França. Va escriure *ESPAÑA EN EL CORAZÓN*, himne a les glories del poble en la guerra. És un poemari del poeta xilè, guanyador del Premi Nobel Pablo Neruda, que exposa els horrors de la guerra civil espanyola, i presenta la seva postura de republicà.

L'any 1939 va ser designat, cònsol especial per l'immigració espanyola a París, va destacar com a gestor del projecte WINNIPEG, vaixell que va portar 2000 immigrants espanyols des de França a Xile.

Pau Casals ha estat un dels millors violoncel·listes del segle XX i reconegut internacionalment com un dels millors intèrprets i directors d'orquestra del seu temps.

L'any 1933 va rebutjar la invitació de Wilhelm Furtwängler per anar a tocar amb la Filharmònica de Berlín com a protesta per l'arribada al poder d'Adolf Hitler i la persecució nazi.

Quan va finalitzar la Segona Guerra Mundial (1945) Casals va fer un concert al Royal Albert Hall de Londres i va transmetre un missatge a Catalunya a través dels estudis de la BBC. Un any més tard, decebut per la falta de reacció dels governs, va decidir no tornar a tocar públicament mentre les democràcies no canviessin la seva actitud envers el govern de Franco.

Vull assenyalar que a l'any 1958 va fer un concert a les Nacions Unides, aquest fet el va convertir en un símbol de la lluita per la pau al món. L'any 1961 va fer un concert a la Casa Blanca, i dos anys més tard el president John F. Kennedy li va concedir la Medalla de la Llibertat.

Indiscutiblement el nom de Pau Casals va unit a *EL CANT DELS OCELLS*, composició omnipotent, que juntament amb la peça que va escriure per encàrrec de l'ONU, és reconeguda com l'*HIMNE DE LES NACIONS UNIDES*, al qual ha posat lletra el poeta W.H. Auden.

Begoña Monzoncillo Gómez

Presència del Grup d'Estudis d'Esplugues al Recercat de Lloret de Mar (5-7 de maig de 2023)

Una vegada més el Grup d'Estudis hem estat presents al Recercat que aquest any ha tingut lloc a Lloret de Mar, capital de la cultura catalana d'enguany. Entre les activitats més destacables tenim el premis Recercat, que aquest any han correspost a Joan Domènech i Moner, en la categoria de persona, i el Centre d'Estudis Ignasi Iglésias, en la categoria d'entitat pel seu rellevant paper, treball continuat i compromís amb la recerca i l'activitat cultural arrelada territorialment.

La gent d'Esplugues vam participar dissabte a les 10.30 al debat Patrimoni a debat: reflexions de la societat civil i a les 12.15 Importància de la recerca en el marc de l'associacionisme cultural. La recerca en l'àmbit local i el seu coneixement econòmic amb la presència del conseller de Recerca i Universitats, l'honorable Joaquin Nadal.

L'OPINIÓ DEL SOCI I DE LA SÒCIA

Expressió i identitat de gènere

Enric Alsinet

Vivim en una societat en la qual fins fa molts pocs anys ens educaven en el binarisme de gènere, és a dir, que la nostra identitat és la percepció que tenim del nostre gènere i que normalment es pot classificar en una dualitat, fins fa ben poc sempre tancada: 'home' i 'dona'.

Des de fa relativament pocs anys, apareix un tercer gènere: el no binari/a que no s'identifica amb cap dels atributs de masculinitat o feminitat o amb tots dos alhora.

D'altra banda tota persona en el moment de néixer se li assigna un gènere (home o dona) en funció de la genitalitat de cadascú. També es cert que aquesta assignació de gènere que se'ns atribueix, en algunes ocasions no correspondrà amb l'expressió de gènere de l'individu/a en qüestió. És a dir, la persona difereix amb el gènere que se li atribueix (o li atribuïm com a societat), parlem doncs de les persones Trans.

Per tant, és molt important saber que

la identitat del gènere no és el mateix que l'expressió de gènere i l'orientació sexual de cadascú. Aquestes tres variables són perfectament commutables entre elles i comprensibles per tothom. Pensem doncs que cal que sortim de la rígida estructura social d'allò en què ens van educar, obrim-nos a noves percepcions, a realitats diverses que ja hi eren però que per desgràcia estaven o encara estan amagades.

Butlletí d'informació del Grup d'Estudis d'Esplugues

El pou del
vernís

Consell de redacció: Equip del Grup d'Estudis
DIMARTS de 19 a 20,30 h - Telèfon: 93 371 33 50 ext. 2116

Dipòsit legal B-16145-2000. Imprimeix: NB COMUNICACIONS sccl

Grup d'Estudis d'Esplugues: Casal de Cultura Robert Brillas, c. Àngel Guimerà, 38, 08950 Esplugues de Llobregat

GRUP D'ESTUDIS D'ESPLUGUES

Pàgina web:
<http://grupestudis.entitats.esplugues.cat>
Facebook: Grup d'Estudis d'Esplugues